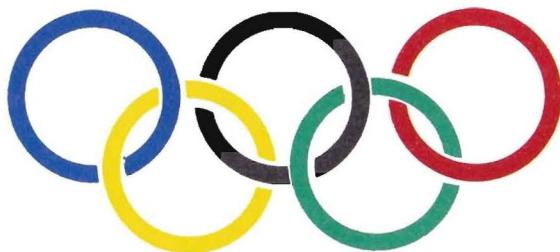

BUTLLETÍ

de l'associació cultural catalana als països nòrdics
"les quatre barres"

Barcelona'92

NÚM 54

ANY 1992

BUTLLETÍ
de l'Associació Cultural Catalana
als Països Nòrdics
LES QUATRE BARRES

Publicació (Tidskrift)	:	ISSN 0349-6120
Editor (Utgivare)	:	LES QUATRE BARRES Humlegårdsgatan 19, 3tr S-114 46 Stockholm, Suècia
Compte corrent postal (Postgirokonto)	:	970916-3, Stockholm
Editor responsable (Ansvarlig utgivare)	:	Ramon Cavalier
Cap de redacció (Redaktör)	:	Bodil Ceballos
Disseny (Lay-out)	:	Jordi Bota
Impressió (Tryckning)	:	Idérik Original & Offset AB, Gävle
Subscripció anual (4 números)	:	Països Nòrdics, 80 coronas altres països, 100 coronas
Abonnement (4 nummer)	:	Norden, 80 kronor; andra länder, 100 kronor
Quota socis de Les Quatre Barres	:	100 coronas (Butlletí Inclòs) quota familiar 180 coronas
Medlemsavgift Les Quatre Barres	:	100 kronor (med Butlletí); familj 180 kronor
SUMARI		2/1992 - núm./ nr. 54, any XV (årgång 15)
Editorial.....		3
Correu.....		5
Notícies.....		6
Oseriösa påståenden i Dagens Nyheter.....		16
På fest hos Hansson & Co.....		18
Katalansk kokbok på svenska.....		20
Dies de Berga.....		22
Retalls.....		23
D'àpats.....		31

Portada: Simbol dels Jocs Olímpics Barcelona 92. Disseny, Josep Maria Trias

EDITORIAL

"Nosaltres no parlem de política. El que ens interessa és la cultura, la catalana sobretot." Ven ací la divisa, podríem dir, que ha guiat les activitats de Les Quatre Barres i del Butlletí d'ençà que es van fundar fa quasi 14 anys.

Diem això, però per dir tot seguit el contrari. Els mateixos polítics —la seva actuació vers la cultura— ens obliguen ara a posar-nos a parlar de política.

La crisi econòmica que plana sobre Suecia ha fet necessària una retallada de les despeses estatals i municipals. És ben comprensible. Ara bé, la retallada que l'organisme estatal suec Kulturrådet ha fet dels diners que ens donava pel Butlletí —una supressió total de les subvencions— és totalment inexplicable i injustificable.

Alhora que aquest organisme decidia de reduir-nos les subvencions a zero, l'estat suec augmentava el pressupost als militars. I això en un moment de tensió internacional que tots els països han aprofitat per reduir les despeses de defensa!

Una interpretació evident del que ha passat és que els diners pel Butlletí —que són ben nostres, doncs els paguem a través dels impostos— ara han anat a parar a les butxaques dels militars.

Quina magnífica política cultural la d'aquest govern!

R.B.

CORREU

Revistes:

Barcelona Bulletin, núms. 28 - 34
Barcelona News, núms. 2, 3
Boletín Cultural, núms. 114, 115
Butlletí Informatiu, Ass. per a la dona efectiva, núm. 45
Carta de España, núms. 453, 456, 457
Caixa de Sabadell, núm. 53, des. 91
Casal Català, Tolosa del LLenguadoc, núms. 177, 178
Catalònia culture, núm. 26, 27
Catalonia Today, Texas (USA), núm. 2
Centre Català, de Amsterdam
Com ensenyar català als adults, núm. 26
Comunitat catalana de Colòmbia, feb - marc 92
Conviure, núm. 3
Cultura, núms. 31 - 34
El Correu de la Unesco, núms. 162 - 164
Escola Catalana, núm. 289
Espais, núms. 30, 31
Españoles en el mundo, núm. 3
Flama, Toronto, núm. 3
Informació, de Ginebra, núm. 64
Invandrarkvinnan, núm. 1
L'Alguer, Sardenya núm. 20
La regió Internacional, núm. 2736
La veu d'unió, núms. 26, 27
Lluita, València, núm. 167
L'Opinió, Premià de Dalt, núms. 76 - 79
Mel i Sucre, Sant Joan (Mallorca), núms. 141 - 142
Nacs, Estats Units, núm. 39
Nostra veu, Costa Rica, núms. 34 - 35
Noticia Catalana, Madrid, núms. 47 - 49
Notícies de la Generalitat, núms. 76 - 79
Omnium Cultural, núm. 94
Plancó, Zurich, núm. 71
Pòrtula, Marratxi (Mallorca), núms. 112, 114, 115

Veu de l'exili català i republicà, França, núm. 55
Xiprere, L'Hospitalet, núms. 135, 138, 140

Cartes:

Immigranternas Riksförbund
Societat Bíblica, Barcelona
Orfeó Lleidatá, programa del XXIXè Curs Internacional de música
Institut d'Estudis Catalans, LXIIè Cartell de Premis, de borses d'estudi i de premis per a estudiants

Llibres i publicacions:

de l'ajuntament de Manacor
- "Mn. Alcover l'home dels mots" de Josep M Ballarín
- "Països Catalans i Europa" Bartomeu Fiol Mora
- "El quinto centenario", una reflexió crítica de Guillem Davin i Vich
- "Epistolari familiar" d'Antoni M. Alcover de "La Caixa"
- informe mensual, feb - marc - abril 92
de la Universitat de Berlin
- Neue Romania, núm. 12
del Centre de recerca i documentació "Eduard Toda"
- revista de l'Alguer, 2

Videos:

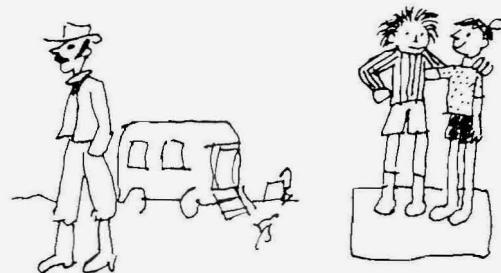
Crònica Catalana, núm. 22

Diaris:

Avui

—

NOTICIES

El dia 9 de febrer els membres del consell directiu visitaren el nostre soci d'honor Ernest Dethorey a Vallentuna. Li entregaren dos volums relligats del nostre butlletí. Els Dethorey oferiren un esplèndit dinar.

*

El dia 22 de febrer els alumnes de llengua materna van ser convidats per les Quatre Barres. Primer es va fer una lectura de rondalles mallorquines a la Biblioteca Municipal d'Estocolm i seguidament es va servir un berenar a cal mestre Ramon Cavaller.

*

El dia 8 de març es reuni el consell directiu a can Jaume Vall a Kista. El dia 5 d'abril a l'hotel Mornington. El dia 17 de maig a cals Jönsson a Enebyberg.

*

El dia 28 de març es va celebrar amb molta alegria la festa del jovent. Els fills dels socis van ser convidats a una trobada a can Jaume Vall a Kista.

*

El dia 12 d'abril se celebrà l'assemblea general. L'acte quedà així:

ACTA DE L'ASSEMBLEA GENERAL DE LES QUATRE BARRES. 1992

El dia 12 d'abril de 1992, a les 15.00 del capvespre, al despatx de Carles i Bitt Gisbert a Solna, ens reunírem 15 socis per celebrar l'Assemblea General anual.

Els assistents signaren la llista i a les 15.00 el president honorari Ernest Dethorey obrí l'Assemblea.

Resultaren elegits com a president de l'Assemblea en Carles Gisbert, com a secretari en Joaquim Masoliver i com a comprovadors Catarina Sundström i Robert Bonk.

En Ramon Cavaller, secretari de l'associació, va fer lectura de la memòria anual.

La caixera, Inger Nevado, va comentar l'estat de comptes. Es va constatar que els ingressos han disminuït degut, entre altres coses, a que Kulturrådet ha suspès la subvenció per al butlletí. Es va fer la lectura de l'informe dels interventors i es va proposar a l'Assemblea l'aprovació de l'estat de comptes. La proposta va ésser acceptada.

L'Assemblea va exemptar de responsabilitat el consell directiu durant l'exercici passat.

El consell directiu va ésser proposat de la manera següent:

President	Maria Rosa Faure de Domènech
Vice-President	Carme Dahlin
Secretari	Katarina Sundström
Vice-Secretari	Joaquim Masoliver
Caixera	Inger Nevado
Vice-Caixera	Francesca Jönsson
Cap de Serveis	Jaume Vall
Vice-Cap de Serveis	Francesc Cabrera
Vocals	Ramon Bohigas, Rosa Bonk, Jordi Bota, Bodil Ceballos, Joan Carles Cebrian, Carles Gisbert, Mercè de las Heras, Ramon Cavaller, Marta Bergström, Robert Bonk, Jordi Marimon
Interventors	

L'Assemblea acceptà el nou consell directiu.

El nou comitè d'elecció que es vota està format per: Marisa Hultén, Britt Gisbert i Pilar Johnson.

En Ramon Cavaller va fer la lectura de les baixes i altes del socis. En total hi ha hagut cinc baixes i nou altes.

Es decideix no modificar la quota anual (quota individual: 100 kr; quota familiar: 180 kr) i el preu de la suscripció del butlletí (Països Nòrdics: 80 kr; altres països 100 kr).

Francesca Jönsson i Francesc Cabrera informen sobre la festa de Sant Jordi, que serà el diumenge 26 d'abril. Es recorda que aquesta festa així com la publicació dels butlletins son dues activitats primordials de l'associació. Es important la col.laboració de tots els socis amb la seva realització.

Es parla del butlletí i es decidí que es publicarien dos números a l'any, en juny i en desembre. El cost dels dos números no ha d'ultrapassar les 18.000 coronas.

Les Quatre Barres deixarà el local que ha llogat fins ara a Kista L'arxiu i els butlletins es magatzemaran a partir d'ara a l'oficina de Robert Bonk.

Es decideix que la reunió de l'Assamblea General en el futur se celebrarà al voltant del 15 de mars.

Es proposa que hi hagi dues reunions anuals "obligatòries" per als membres de la junta. La propera serà el 17 de maig a les 15.00 en el hotel Mornington.

El consell va donar les gràcies en nom de l'Associació, entre altres, a la caixera Inger Nevado i als responsables del butlletí, Bodil Ceballos, Jordi Bota i Ramon Cavaller.

El president de l'Assemblea donà les gràcies al comitè electoral i tancà l'Assemblea.

Estoclm, 12 d'abril de 1992

El dia 26 d'abril es va celebrar la festa de Sant Jordi al restaurant Svea Matsalen a Estoclm. S'obsequià les senyores amb la tradicional rosa de Sant Jordi i tots els nens varen guanyar a la loteria.

En Carles Gisbert donant la rosa a la presidenta Maria Rosa Faure de Domenech/Foto: F. Cabrera

*

El dia 20 de maig l'empresa publicitària Hansson & Company va presentar Catalunya al mercat suec. Hi van intervenir Josep Ma Trias - dissenyador del logotip olímpic de Barcelona 92, Dennis Bederoff - delegat de la cambra de comerç de Suècia a Barcelona, Olle Söderberg - ideador del vaixell suec que estarà anclat en el port de Barcelona durant les olimpiades i Rolf Claesson - delegat a Suècia de la casa SEAT (Span Auto) que va presentar el nou model de cotxe SEAT-Toledo.

El representant suec de l'empresa Panasonic, Tomas Brandt, parlà de com han aprofitat l'ocasió de les olimpiades per llançar al mercat mundial els seus productes patrocinant els jocs olímpics Barcelona' 92.

*

Recitació de poesia portuguesa/Foto: F. Cabrerà

El dia 23 de maig es va celebrar una festa Catalano-Portuguesa amb l'associació Lusitânia d'Estocolm. El programa va ser el següent:

- El president de l'associació Lusitânia donà la benvinguda als assistents.
- Un representant de Les Quatre Barres parlà de la llengua i cultura catalanes.
- Lectura de poesia en portugués i català (Maragall, Costa i Llobera, Espriu, Pessoa, Jorge de Sena i Ramos Rosa).
- Convidàrem a una degustació de plats típics portuguesos i catalans.
- La festa continuà amb ball i música.

La festa va ser un èxit!

- 10 -

El batlle de Berga Jaume Farguell i Sitges i altres representants dels dies de Berga /Foto: F. Cabrerà

El dia 23 de maig Catalunya participà amb una exposició del Berguedà a l'escola d'agricultura i ramaderia de Berga (municipi de Haninge).

*

El dia 28 de maig es va celebrar la segona festa del jovent amb una gran costellada.

*

Pel mes de maig la televisió sueca ha presentat el reportatge d'una hora "Música a TV 2 - Trobada amb el mestre - el pianista José Ribera".

Durant el festival de Piteå de 1991 les càmeres de televisió van seguir les classes mestres impartides pel nostre soci. Un programa interessantíssim.

*

- 11 -

L'editorial Fischer & Co, d'Estocolm ha tret el llibre "Katalanska rätter" (Plats Catalans) de Kerstin Öhrström amb una introducció de Herman Lindqvist. Un llibre de butxaca, pràctic i molt ben il·lustrat que donarà als suecs la possibilitat de practicar i tastar la cuina catalana.

*

Convocats per l'IPECC

Atorgats els premis Batista i Roca 1992

Deu catalans residents fora de Catalunya han estat distingits amb el IV Premi "J. M. Batista i Roca", guardó d'atorgament anual convocat per l'Institut de Projecció Exterior de la Cultura Catalana (IPECC), amb la col·laboració del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Els premis Batista i Roca reconeixen la feina que duen a terme els catalans de fora per mantenir la presència catalana en el món i augmentar el coneixement dels Països Catalans i la cultura catalana a l'exterior.

Les persones a les quals ha estat atorgat el IV Premi Batista i Roca són:

- Joan Crusells, de Còrdova (Espanya)
- Josep Figueres, de Montevideo (Uruguai)
- Glòria Formentí, de Tolosa de Llenguadoc (França)
- Pere Jané, de Bogotà (Colòmbia)
- Jordi Pinell, de Roma (Itàlia)
- Josep Ribera, de Mèxic D.F. (Mèxic)
- Mercè Roca, de Brusel·les (Bèlgica)
- Robert Segura, d'Oslo (Noruega)
- Moisès Serra, de Viña del Mar (Xile)
- Eudald Vidal, de Buenos Aires (Argentina)

Donem l'enhorabona al nostre soci Robert Segura d'Oslo.

L'acte de lliurament dels premis Batista i Roca 1992 tindrà lloc a Barcelona dia 1 d'octubre d'enguany.

*

A L'EDITORIAL d'aquest número parlem de política, encara que no ens ha interessat mai tocar aquest tema. Però sabem molt bé que no som els únics en haver-ho de fer. Un altre cas digne de menció és l'ADOC a Catalunya. Aquesta entitat ("Associació per a la Delegació Olímpica de Catalunya"), establerta amb la finalitat d'impulsar la fundació d'un Comitè Olímpic Català, tampoc volia polititzar les seves activitats però la ingerència dels polítics els ha obligat a fer-ho.

Els dirigents d'aquesta associació es creien que el Comitè Olímpic Internacional (COI) es guava per la Carta Olímpica, on es diu clarament que les Olimpíades són un afer d'estaments privats, és a dir, apolític, i en el que no hi participen estats com a tals.

Malgrat l'adhesió general dels catalans a la fundació d'un Comitè Olímpic Català (COC), l'adhesió de federacions esportives catalanes i que es complien els requisits formals pel reconeixement del COC abans de les Olimpíades d'enguany a Barcelona, el Comitè Olímpic Internacional n'ha encallat l'aprovació. La causa és, evidentment, les pressions polítiques.

Mentrestant, el COI no ha tingut problemes pel reconeixement a tota pressa dels Comitès Olímpics d'una colla de nous estats acabats de formar-se a Europa, i perquè Sudàfrica participi als Jocs Olímpics, malgrat que les sol·licituds no s'havien pogut tractar com calia en els esparsos congressos que celebra el COI.

Davant d'aquesta situació "al·legal", de que es reconeixin desseguida els països independents, però per pressions polítiques es deixi de banda la sol·licitud d'una nació no independent, la consigna de l'ADOC als seus socis i al públic en general davant de les eleccions a la Generalitat del passat 15 de març va ésser molt lògica: si voleu el Comitè Olímpic Català hem d'ésser independents. Per tant, voteu els partits independentistes!

Aquí a Suècia, des de fa temps els diaris parlen molt del "politikerförakt" ("menyspreu als polítics") que sent la gent. Moltes vegades es presenta com si fos una moda, un fenòmen mig inexplicable. Inexplicable?

Activitats futures:

- El 29 d'agost. Festa al camp a can Joan Carles Cebrian a Bogård
- Dia 23 de novembre: "Diada de Mallorca" a ABF.

Ja donarem més informació.

**I CONGRÉS
INTERNACIONAL
DE CIUTATS EDUCADORES
BARCELONA 1990**

El II Congrés Internacional de Ciutats Educadores se celebrarà a Gotemburg (el primer es va celebrar a Barcelona) del 25 al 27 de novembre. Seran presentats projectes de més de noranta ciutats. Entre els assistents hi ha en programa el professor Paulo Freire, Brasil, Marta Mata Garriga, Barcelona, Reginald W Revans, Manchester i Jane Sapp dels Estats Units.

**Welcome to the
2nd International Congress
of Educating Cities**

25-27 NOVEMBER 1992 IN GOTHENBURG
ON THE SWEDISH WEST COAST

Cursos d'Estiu de Català

Del 29 de juny a l'11 de juliol a Vic IV Curs d'Estiu de Llengua Catalana per a Estrangers organitzats per Estudis Universitaris de Vic, c. de Miramar, 4 08500 VIC, Tel: (93) 886 12 22.

Cursos de Llengua Catalana organitzats per la Universitat de Barcelona del 22 de juny al 17 de juliol, de l'1 de setembre a l'1 d'octubre. Gran Via de les Corts Catalanes 585, 08071 B BARCELONA

XV Cursos de Filologia catalana "Francesc de B Moll" organitzats per la Universitat de Barcelona, Universitat de les Illes Balears i l'Estudi General Lul·lià de Mallorca. Del 6 al 31 de juliol, carrer Sant Roc, 4, Tel/fax 971-711988. 07001 Palma de Mallorca.

CONSELLERIA DE CULTURA
EDUCACIÓ I ESPORTS DEL
GOVERN AUTÒNOM
DE LES ILLES BALEARS

CONSELL INSULAR
DE MALLORCA

AJUNTAMENT DE
PALMA DE MALLORCA

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Direcció General de Política Lingüística

OSERIÖSA PÅSTÄNDEN I DAGENS NYHETER

Hur mycket lögner och påhitt sprider Dagens Nyheter, "Sveriges största morgontidning"? Det kan man undra efter att ha läst om något så känt för oss som politiken i Katalonien, men utan tvekan obekant för en stor del av den svenska publiken. I en artikel publicerad den 31 januari i år och som vi delvis återger här, jämförlas de katalanska politiska partierna med de populistiska och nynazistiska partierna i Europa.

Jag som skrev följande brev, fick aldrig någon förklaring eller ursäkt, och det kunde man inte heller läsa i tidningen de följande dagarna. Man kan undra alltså om hur mycket kultur och intresse för läsarna finns bland DN:s Kulturredaktionen, eller om de som jobbar där överhuvudtaget läser artiklarna de får in innan dessa publiceras.

Enbart flåbusar räcker inte Nazisterna hade inga problem att nå de intellektuella

Nu är det inte längre så. Över hela Europa växer populismen: Lega Lombarda i norra Italien och senast ny demokrati i Sverige jämsides med till exempel de baskiska och katalanska partierna i Spanien. I det totala intellektuella mörker som råder i dessa partier (för att inte tala om en del partier i Öst) skapas en mötesplats för nazismens hjärnor och nazismens nävar. Här kan de bryta sin isolering, skaffa sig erfarenhet av politiskt arbete, förbättra sin organisation.

RAMON BOHIGAS I GURGUÍ

Torneågatan 33

164 79 KISTA

Tel.: 08-752 70 26

Tel. arb: 08-751 11 90

Fax: 08-751 39 23

Kista 1992-02-05

Kulturredaktionen

DAGENS NYHETER

Stockholm

God morgen!

Man blir häpen när man läser i er tidning ("Enbart flåbusar räcker inte" DN 31/1-91) "...Över hela Europa växer populismen: Lega Lombarda i norra Italien ....jämsides med till exempel de baskiska och katalanska partierna i Spanien. I det totala intellektuella mörker som råder i dessa partier..." (min kursiv).

Vad det gäller de katalanska partierna, skulle jag vilja veta varför Fredrik Lundberg påstår att de är "populistiska" och råder en "total intellektuell mörker" i dem, och varför dessa partier (Esquerra Republicana de Catalunya, Convergència de Catalunya och Unió Democràtica de Catalunya) – alla antifascistiska och därför förföljda och förbjudna under Francodiktaturen 1939-1976 – ska inrangeras bland nynazismen i Europa.

De ovannämnda politiska partierna är de enda som har fått tillräckligt stöd för att kunna sitta i det Katalanska Parlamentet i Barcelona (tillsammans med andra partier som verkar i hela Spanien). De finns bara inom Kataloniens gränser och är därför de enda han kan syfta till. Det första är socialdemokratiskt, och de två andra är ett kristdemokratiskt respektive liberalt parti. I sinnevärlden finns det alltså inte något katalanskt missnöjesparti eller katalanskt parti som kan kallas nynazistiskt eller liknande.

Jag hoppas att han förklrar sig i tidningen och erkänner att det var ett absurd påstående.

En katalan

- 17 -

RBW

PÅ FEST HOS HANSSON & CO

En varm och skön försommardag var det spansk fest på annonsbyrån Hansson & Co i Stockholm. Sävitt jag har förstått är det en årligen återkommande bjudning men med olika teman. Årets tema var Spanien med lite extra inriktning på Barcelona.

Festligheterna började redan på eftermiddagen med ett flertal föreläsningar i ett för tillfället uppriggat stort tält ute på gräsmattan. Först i raden av föreläsare var Dennis Bederoff, vicekonsul och verksam inom svenska Exportrådet i Barcelona. Han pratade om Spanien, mestadels om Katalonien, och visade bilder. Bilder på det Katalonien turistande svenskar vanligtvis inte möter. Tyvärr var ljuset inte det bästa så en del var svårt att uppfatta. En hel del kultur med andra ord.

Näste man var Olle Söderberg från stiftelsen Olympiabåt SVEA 92 som berättade om hela fölloppet från det att idén föddes till hur det är tänkt att fungera om ett par veckor under de Olympiska Spelen. Båten rymmer 1400 passagerare men man räknar med att c:a 10.000 personer kommer att besöka båten under visningen i Barcelona. Båten är tänkt som en marknadsföringsplattform för svenska företag och om det blir aktuellt också för att "sälja" olympiadens i Sverige år 2004. På båten kommer man också att anordna ett antal seminarier, underhållning ex. Montserrat Caballé och Jerry Williams (kan det månne bli en duett?), och utflykter.

Nummer tre var katalanen Josep Maria Trias, skapare av de olika olympiska symbolerna för COOB'92, från designbyrån QUOD i Barcelona. Han berättade och visade bilder om nutida katalansk design och fortsatte med att berätta om QUOD och hur man arbetar där. Själv är han, som en av grundarna, chef för avdelningen för grafisk design. Sist berättade han om den långa processen innan hans OS-symbolförslag slutligen blev godkänt. I Spanien anordna-

des en tävling som Trias enhälligt vann. Symbolen måste sedan granskas i alla olika länders känneteckensregister eftersom man måste försäkra sig om att symbolen inte är likadan eller förväxlingsbar med något annat märke. Det tog flera månader innan allt var klart och det visade sig att symbolen kunde användas.

Fjärde föreläsningen stod Panasonics representant, Tomas Brandt, för. Han berättade om hur Panasonic, som en av huvudsponsorerna till olympiadens, här i Sverige försöker använda sig av den i sin marknadsföring. Det verkade inte helt enkelt utan en mängd regler skulle följas. Som avslutning fick vi se en av Panasonics TV-reklamfilmer med Carl Lewis (allmänt fnitter). Den visades som exempel på att marknadsföringen måste göras olika i olika länder.

Siste talare var Rolf Claesson från Span Auto som berättade om deras arbete för att slå sig in på den svenska marknaden. Det slutade med provsittning/provkörning av nya SEAT Toledo. Upplysningsvis kan jag ju nämligen att det var en oerhörd skillnad mot att klämma in sig i en "siscents".

Efter föreläsningarna var det rodeo på elektrisk tjur för alla hågade, flamenco och tipsrunda med många frågor om Spanien (som vi av naturliga skäl klarade riktigt bra). Sist men inte minst var det spansk buffé, vin, dans, bodega, trevliga männskor, bra organisation etc.

BODIL CEBALLOS

KATALANSK KOKBOK PÅ SVENSKA

Bon Profit!

Så inleder Herman Lindqvist den nya lilla kokboken "Katalanska rätter" som utges av bokförlaget T. Fischer & Co. Recepten är samlade av Kerstin Öhrström och granskade av Maria Rosa Faure de Domènec.

Herman Lindqvist som har skrivit inledningen börjar med en kort djupdykning i den katalanska historien - och mathistorien på sitt speciella sätt. Han har en förmåga att fånga de svenska läsarnas intresse genom att göra beskrivningar ur ett svenskt perspektiv och det är säkert bra för att väcka intresset att också pröva de olika recepten.

Boken innehåller precis lagom mycket för att en svensk nybörjare inom medelhavsmatlagningens konstart ska kunna sig frestad att börja laga mat. Det är lagom många recept så det är lätt att välja (inte 15 olika sätt att tillaga en kanin t.ex.). Dessutom är formatet (och förmodligen också priset) lagom. Den här kokboken kan man nämligen stoppa i byxfickan eller väskan. Praktiskt när man står i affären och inte vet vad man ska ha eller laga till middag.

Boken är naturligtvis inte skriven för några katalanska husmödrar men är en utmärkt introduktion till den katalanska matlagningen för andra.

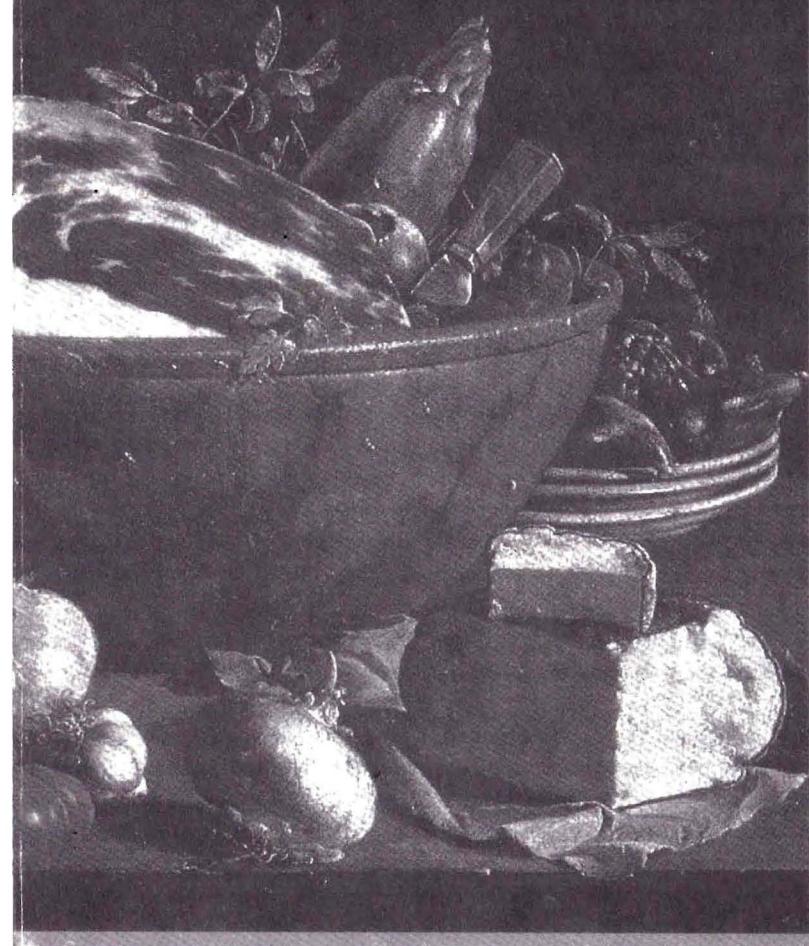
BODIL CEBALLOS

KATALANSKA RÄTTER

INLEDNING * HERMAN LINDQVIST

RECEPT * KERSTIN ÖHRSTRÖM

FISCHER & CO

El dissabte 23 de maig es va celebrar el dia del consumidor a l'escola d'agricultura i ramaderia de Berga. Berga pertany al municipi de Haninge, 30 km al sud d'Estocolm. L'escola compta amb 700 hec., de les quals 400 hec. són per cultiu, 200 hec. de bosc i 100 hec. per pastura, 30 hec. són destinades a plantar en mètodes alternatius.

Durant el cap de setmana l'escola de Berga va oferir exhibicions i exposicions de tota mena. Per sort va fer un dia esplèndit de primavera.

Catalunya hi participà amb una exposició del Berguedà, encapçalada per Jaume Farguell i Sitges batlle de Berga, seguit de Joan Martí i Rivera president de la delegació comarcal del Berguedà entre d'altres. Els assistents vam passar una estona molt agradable i cordial.

El senyor Jaume Farguell va inaugurar l'exposició amb un discurs en català dirigit als assistents i al rector de l'escola de Berga, el qual va ser molt ben traduït per Francesca Jönsson, vice-caixera de les Quatre Barres. També es va fer una mútua entrega de regals, tot seguit la coreògraf Anna Karin Ståhle Varney ens va oferir una mostra de ball folklòric.

En l'exposició del Berguedà es podia veure vídeos de la comarca i una mostra de gastronomia i productes agrícoles.

Un dels fins de la delegació del Berguedà amb la seva visita a Suècia és d'establir una cooperació amb municipis suecs que es denominin Berga per tal de poder aprofitar millor els avantatges del desenvolupament de les ciutats, un dels ideals del FMCU (Federació Mundial de Ciutats Unides), esperem que els representants del Berguedà hagin gaudit d'una bona estada a Suècia i que aviat puguin ser de tornada./KATARINA B. S.

Det gästfria Barcelona

Sommarens olympiska spel äger rum i Barcelona i Katalonien och påpassligt har två förlag givit ut guideböcker för svenska besökare. Ingemar Karlssons och Nina Yunkers vägvisare innehåller åtskilligt av intresse och Michael Leitchs volym Promenera i Barcelona ger förträfflig hjälp för den som vill uppleva staden och dess omgivningar på ett annat sätt än den vanlige turistens, konstaterar Magí Rovira i sin presentation.

Kartor och teckningar. I boken Promenera i Barcelona ingår bl.a denna illustration.

DET FINNS ett katalanskt ord-språk som säger, Barcelona es bona si la bossa soña, però tan si sona com si no sona Barcelona es bona. Det vill säga att Barcelona är en stad där man kan njuta, även den som inte har mycket pengar, av stadsens skönhet, kultur och gästfrihet.

Barcelona är en av Europas mest kosmopolitiska städer och samtidigt en stad som det är lätt att fåsiga sig vid. Sedan årtionden har den varit ett kärt resmål för många svenskar.

I SERIEN Resa på annat sätt presenterar förlaget Alfabetet en guide över Barcelona (cirkapris 187 kr.) av Ingemar Karlsson och Nina Yunkers, båda bosatta i sta-

den sedan en tid. Författarna vill dela med sig av sina erfarenheter och upplevelser till turister som tänker besöka den katalanska huvudstaden detta olympiska år.

Svenska massmedier har inte lyckats ge en klar och samlad bild av alla de skillnader som finns mellan de olika nationerna i det nya Spanien efter diktaturen. Därfor är det glädjande att författarna gjort sig mödan att informera om

att i Katalonien talas framför allt katalanska, och att katalanerna uppskattar den utlännings som försöker göra sig förstådd på deras språk.

Det är också berömvärt att man återgett de katalanska namnen på gator och institutioner i guiden. Men det är synd att boken inte korrekturlästs av en person som behärskar katalanska. Då hade de många felet som dyker upp i tex-

ten kunnat undvikas. De bör korrigeras i en eventuell senare upplaga.

EN ANNAN intressant bok om Barcelona är *Promenera i Barcelona* av Michael Leitch. Den ges ut av Natur och Kultur (cirkapris 210 kr, översättning Ulrika Juncker Miranda). Det är en förträfflig guide för den som vill uppleva staden och dess omgivningar på ett annat sätt än den vanliga turistens.

Boken bestar av 21 promenader från de berömda Ramblas till berget Montserrat. Varje promenad är mycket detaljerad med en enkel men korrekt återgiven karta. Man får information om transportmedel, restauranger, öppettider etc. Författaren ägnar ett särskilt avsnitt åt sommarens olympiska spel med tidtabeller och tävlingskalender.

TROTTS ALLT är jag som katalan besviken på bokens omslag. Den som köper boken rekommenderas att täcka över det så att inte Barcelonaborna kan se den spanska flaggan. Det är ofattbart att Natur och Kultur inte har uppfattat att Katalonien har en egen flagga, som katalanerna är mycket stolta över.

Nästan som att placera en dansk flagga på en Stockholmsguide!

MAGI ROVIR

ENT KULTUR FREDAG 5 JUNI 1992

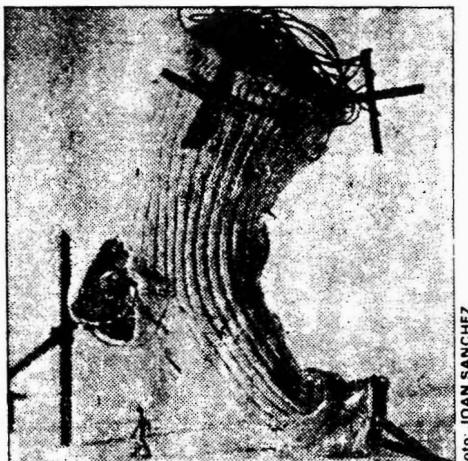
Strid om strumpa

UNDER HÖSTEN pågick i Barcelona en animerad debatt om strumpor i dagstidningarna. Insändarsidorna var så gott som dagligen fylda med inlägg för och emot vissa färger och mönster på herrstrumpor. Ett strumpornas var, när, hur. Ledande kulturpersonligheter svarade med personliga strumptonkningar på fot.

Konstnären Antoni Tàpies kan ha tagit intryck av diskussionen kring strumpans färg och form. Han har nyligen presenterat ett förslag till jättemonument på 18 meter av en utjänt strumpa fyld med järnkrot. Monumentet är ämnat för den stora salen i det av arkitekten Gae Aulenti renoverade, snart invigningsklara Palau Nacional, nationalmuseet för katalansk konst i Barcelona.

Bilden till modellen av Tàpies "strumpa" hann knappat publiceras, förrän en ny strumpdiskussion vidtog, den här gången på kultursidorna. Frågan gällde bland annat om ett modernt verk som Tàpies

"strumpa" passade i ett museum berömt för sin romanska samling. På Fundación

Passar strumpan? Konstnären Antoni Tàpies förslag till jättemonumentet till nationalmuseet i Barcelona.

Miró och Museo Nacional de Arte de Catalunya är man positiv till en blandning av epoker, som en referens. Konst är konst, oavsett epok, menar Josep Maria Subirachs, vars skulpturer bland annat pryder en av katedralen Sagrada Familiias fasader.

Kataloniens regering, Generalitat, och dess kulturelle rådgivare Joan Guitart är mindre roade. Det finns, menar han, lämpligare ställen än Palau Nacionals ovala hall för Tàpies i och för sig intressanta konst. Barcelona kommuns kulturchef Oriol Bohigas, sedd med lila och gulmönstrade strumpor, menar att "progressiva, utbildade och intelligenta mänsklor" tycker om "strumpan", medan de som inte tycker om den är "reaktionärer, outbildade, konservativa samt tillgjorda".

Tàpies håller med, om än inte ordagrant: Det krävs viss förberedelse för att förstå och uppskatta nutida konst. "Strumpan" måste ses i sin teatrala och anakronistiska omgivning, där skulpturen bildar en kontrapunkt och kan genom sin enkelhet åstadkomma en transcendens.

Mig veterligen har ingen försökt förklara detta barcelonesarnas nymornade intresse för strumpor. Kan det ha med 40 års vandring genom en diktatur att göra? Fem års strävanden att hinna förbereda Barcelona inför OS, i en stad där betong varit tjockare än blod? Turerna kring Tàpies armerade "strumpa" fortsätter.

CHRISTINA FAGERSTRÖM

DAGENS NYHETER 3 maj 1992

Miniubåtar skyddar BARcelona

KLOCKAN KLÄMTAR för Barcelona.

Snart börjar Festen. Eller fiestornas fiesta. De olympiska sommarspelen slår numera ut alla shower i världen. Minst 300 000 besökare väntas till den katalanska huvudstaden. Tre och en halv miljard TV-tittare skulle hellre vara på plats. Minst 40 statsöverhuvuden ser till att vara det (liksom 10 000 journalister ...)

Men har du ingen biljett så spelar det ingen roll — njut istället av tävlingarna på någon av städernas alla barer, exempelvis berömda Nick Håvanna som har 25 TV-apparater redo. Spanien har lika många barer som övriga EG tillsammans, brukar det heta. Barcelonas barer är också betydligt bättre än de spanska idrottsmännen.

— Dessutom blir det festival varje kväll i parken invid vårt zoo, det ligger mitt emellan den olympiska byn och Ramblan (den berömda gägatan). Det blir stora tält med bärer och underhållning. En stor videoskärm kommer att visa det som händer i OS. Det är tänkt att bli städernas stora mötesplats, säger Montse Majench i den olympiska organisationskommittén.

Här i Barcelona har debatten om ett eventuellt ölnätkänknings-tillstånd inte varit lika het som den i Stockholm inför fotbolls-EM.

Men det är inte därför många pratar om den stora baksäällan som spanjorerna riskerar att vakna upp till efter OS-festen. Ekonomin har varit den hetaste i Europa sedan EG-inträdet för sju år sedan. Spanien har haft Europas högsta tillväxt men efter världsutställningen i Sevilla och OS här i Barcelona är festen slut.

1992 ÄR SPANIENS stora återförening, men den inre marknaden föds i Europa 1993 värst i tuffare tider. Det vet alla spanjorer. Landet är dessutom regerande europamästare i arbetslöshet sedan lång tid tillbaka. Här i Barcelona står många byggbartbara utan jobb efter storsatsningen inför 1992.

Kostnaden för att bygga om Kataloniens huvudstad har varit gigantisk, den totala budgeten löper på 55 miljarder kronor. De flesta miljarder har gått till den nya flygterminalen, den nya motorvägen runt staden, vägtunnlar och den olympiska byn som består av drygt 2 000 lägenheter i en ny stadsdel med en helt ny strand norr om hamnen.

NERE VID HAMNEN jobbar gatuarteborna friflill för att stan ska vara puksad och klar när världens blickar vänds hitåt 25 juli–9 augusti. Och även om den nya ringleden, som ska minska det besvärade trafikkaoset, ännu inte är helt klar så märks det att arrangörerna redan för sex år sedan insåg att det spanska ordet "manana" inte passar in på moderna olympiska spel.

– Förvänad? säger fröken Cañada som tar emot på OS-högkvarteret i Barcelona.

Följdfrågan kommer sedan hon förklarat att alla idrottsanläggningar är klara. Hon påpekar att utlämningar skämtsamt brukar säga att det enda som är punktligt i Spanien är tjurfäktingarnas början...

Men de olympiska arenorna är klara — och stängda sedan en månad tillbaka. Detta för säkerhetens skull. Terroristhotet från den baskiska separatistorganisationen ETA är

högst påtagligt i en stad där många dödsoffer för terrordåden skördas varje år (fem så här långt 1992).

BARCELONA HAR VARIT en stad "som vänt sitt ansikte från havet". Tack vare OS har staden invånare nu "vunnit tillbaka kusten" sedan bland annat järnvägen nere vid vattnet flyttats. Under OS kommer tio lyxkryssare att glida in i hamnen, bland dessa den svenska olympiabåten Svea '92. Lyxkryssarna kommer att bevakas från havsbotten och från himlen — förutom speciella helikoptrar skyddas Barcelona av de miniuubåtar som redan patrullerar det olympiska vattnet.

25 000 poliser och militärer ska utan att synas i onödan se till att OS blir en fest att minnas med glädje. Det behöver inte minst de här prövade invånarna i Barcelona, som liknat en hyggarbetsplats de senaste åren.

Viss finns det många som i första hand ser OS som ett sätt att tjäna pengar genom att hyra ut sina lägenheter till oskäliga hyror. Men i takt med att invigningen närmrar sig så stiger även intresset i Barcelona.

Först pratade folk mest om att lämna stan under OS, men nu verkar alla vilja vara med om det här. Och det är klart, det händer bara en gång i livet och har man varit med och lidit i fyra år så är det klart att man inte vill missa själva festen, säger Montse Majench som för säkerhets skull sett till att Barcelona fått några extra barer.

RONNY THELENIUS, Barcelona

DAGENS NYHETER

Dödligt hot mot OS

□ I den lilla staden Banyoles i Katalonien, inte långt från gränsen till Frankrike, upptäcktes nyligen ett lik. En död neger. Fast egentligen hade han funnits där ända sedan 1916, och generationer skolbarn har sett och funderat över honom där han står i sin glasmonté i avdelningen för uppstoppade djur på stadens museum.

"Darders neger", efter museets upphovsman veterinären Francesc Darder, kommer ursprungligen från närheten av Kalahariöknen i nuvarande Botswana.

Därifrån stals hans kropp av två franska äventyrare samma natt som den begravdes.

Fransoserna halsamerade honom i Kapstaden och födde honom vidare till Paris.

Där gjorde han stor succé på världsutställningen 1831, inte minst på grund av sin i tiden ögon högst bristfälliga klädsel.

Darder köpte liket 1873 och donerade det till museet i Banyoles 1916.

□ Förmodligen skulle detta aldrig ha väckt rabalder om inte roddtävlingarna i årets olympiska spel förlagts till den lilla sömniga staden, och om inte läkaren Alfonso Arcelin hade upprört och slagit larm.

Med hävning till att de dödas plats är kyrkogården bad Arcelin, som kommer från Haiti, de lokala myndigheterna att göra sig av med den döde. Men Banyoles vägrade

Såväl OS-arrangörerna i Barcelona som Internationella olympiska kommittén harbett dem. Om de bara ville ställa undan honom under själva spelen.

IOK:s ordförande, Juan Antonio Samaranch, själv bördig från Katalonien, har manat dem att tänka över frågans internationella följer. Men Banyoles vägrar. Det finns

Darders (och Westmans) neger får känslor att svalla.

ingen lag som kan tvinga dem.

□ Medan striden rasar och de förtäckta bojkottheten börjar strömma in slår museet det ena publikrekordet efter det andra.

Alla vill se spelens hittills mest omstridda personlighet. Och de lokala handelsmännen, som inte är födda i farstun, har tillverkat små statyetter, cigarettändare och lampskärmar med bilden av Darders neger. "Jotack, kommersen går utmärkt."

□ Och vem har sagt att OS inte skulle vara en god affär!
ANDERS FORSBERG

tretande sedeskildring

i Monzó berättar ommannens begränsande börd

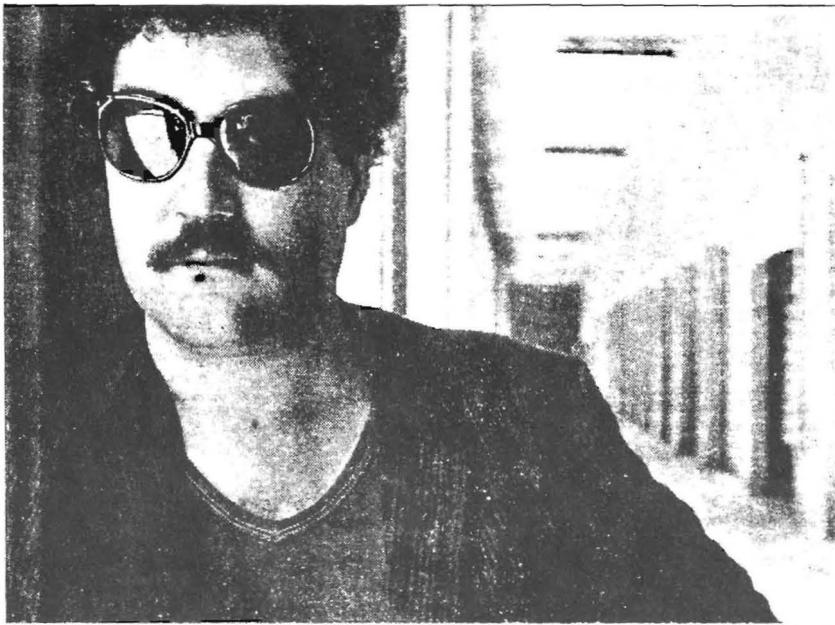

Foto: PATRICIO SALINAS

Quim Monzó. Drager av absurditet i "Den magnifika tragedin" omnar aldrig den kritiska iakttagelsen av omvärlden.

ANIEN går allt med rasande Moderniseringen och dess ag utvecklas i samma hastiga o som frigörelsen och dess or. I opinionsinstitutens attidssökningar är Spanien det där medborgarna är mest illa på förändringar och mest för nya trender i livsstilar, och samhällsliv.

tet blir fri? Och än värre, om sex blir trivialt, vem orkar då vara ständaktig? Den katolska dubbelmoral som alltid garanterat kåtheten bestånd kanske ger vika för en tillgänglighet som knappast ens de värsta excesser kan fylla med förbjuden mening.

Det förefaller som om den latinske mannen hade en hård och kravande tid framför sig. Och på en gång värre och mer underhållande kan det inte bli än i Quim Monzós *Den magnifika tragedin*.

Monzó är en fyrtioårig författare från Barcelona som tidigare fått en novellsamling, "Huset med reservoarpennan", utgiven på svenska. Han är en fantasifull och retfullt exakt berättare som visserligen

överskrider vardagens gränser men aldrig hamnar i svullet fantasi. Han roar sig ordentligt. Draget av absurditet i hans intriger lämnar egentligen aldrig den kritiska iakttagelsen av omvärlden.

Hans huvudperson i "Den magnifika tragedin" räkar ut för ett öde som liknar kyrkoherdens i en berömd novell av Bengt Anderberg men har en mindre lycklig utgång. Efter en misslyckad kärleksnatt med en åtråvård primadonna under vilken alkoholintaget slagit ut manens bästa vän vaknar han med en oefterrättlig erekton. Trots alla ansträngningar och hänförd kvinnlig hjälp lyckas han inte få bukt med den. Till slut söker han läkare som får veta att erektonen är symptom på en svår sjukdom som

EN NY BOK

Quim Monzó
Den magnifika tragedin
(*La magnitud de la tragedia*)
Övers. Miguel Ibáñez
Alfabeta

Han belåner sitt hus och försöker göra sin sista tid omväxlande. Lemmen som stretar framför honom blir en borda och möjligheten att konsumera sig till variation visar sig begränsad. En djup manlig misantropi färgar efter hand beratelsen.

Den egentliga, osynliga kärlekshistorien i denna roman utspelas mellan dessa två som bor i samma

hus utan att meddela sig med varandra annat än med lappar med praktiska besked.

"Den magnifika tragedin" är ingen konstnärlig markvärighet. Det är en roman som ändrar riktning under gång. Monzó har svårt att förkasta ett uppslag, även om det leder honom åt sidan. Och det tillåter man honom gärna, eftersom han har skriven en underhållande bok som har både temperament och friskhet men med ett centrum av sorg som tillför den nodvändiga motsägelsefullheten.

LARS-OLOF FRANZÉN

DAGENS NYHETER 22 april 1992

Bok om hemligheter

Tragedin skenar genom Mercè Rodoredas sista roman

DEN katalanska författarinnan Mercè Rodoreda (1909-83) tyckte om att förfära sina böcker med diskreta engelska motton: "I honour you, Eliza, for keeping secret some things." Med de orden får Laurence Sterne, den engelske 1700-talsprosaisten, inleda hennes sista roman som kretsar kring en palatsliknande villa i utkanten av Barcelona. Det är mycket riktigt en bok om hemligheter. Om lik i lasten vart man ser.

Svenska läsare känner Mercè Rodoreda för hennes "Diamanttorget", i original 1962, den underbara berättelsen om en kvinna från Barcelona, Natàlia, som återkallar glimtar av sitt liv, sin epok — det tidiga 1900-talet — och sin stad i en enda vindlande tillbakablick. Garcia Márquez ofta citerade ord om boken kan gott anföras än en gang: "den vackraste roman som utkommit i Spanien efter inbördeskriget".

I den tolv år senare *Krossad spegel* prövade Rodoreda en alldeles annorlunda romangenre: den breda släktkrönikans. Någon gång mot slutet av förra seklet gifter sig den sköna Teresa, dottern till en fiskmänglerska, med en av Barcelonas förmögna herrar, långt äldre än hon själv. Han vet inte att hon redan har en son med en fattig

EN NY BOK

Mercè Rodoreda
Krossad spegel
(*Mirall trencat*)
Övers. Miguel Ibáñez
T Fischer & Co

lyktandare. Ungefär samtidigt upplever den stenrike diplomaten Salvador Valldaura en tragisk kärlekshistoria i Wien. Den slutar, som så många andra historier i den här boken, med ond och brad död.

Sa småningom korsas Teresas och Salvadors öden. De flyttar in i Barcelonavillan med den lika magnifika trädgården, med chaufför och tjänstefolk, senare med barn och barnbarn. Rodoreda berättar om en familjs uppkomst, korta blomstring och långa nedgång. De båge grundarna tog sina hemligheter med sig till huset, och där kom de strax att skjuta skott, föröka sig och bilda ett substrat av val dolda svek och felsteg. Därför är det fullt möjligt att läsa "Krossad spegel" som en allegori över en nation eller en samhällsklass i fortskridande förfall.

Fullt möjligt — men ingalunda nödvändigt. Själv tror jag snarare man kommer textens hemligheter på sparen genom att syna Rodoredas avvikeler från den traditionella släktkrönikans form. Hon börjar nämligen i det storstilade episka formatet och bevarar boken igenom ett örnperspektiv på tingens gång.

Den drygt trehundrasidiga boken omspänner en tidrymd på gott och väl ett halvsekel. När som helst kan ett par år rassla i väg på några rader.

Men plötsligt, och allt oftare mot romanens slut, lämnar Rodoreda scenerna och anekdoterna för en sorts feberheta inre monologer, där berättelsens skenande tragedi bryts genom en enda röst. Där är det framför allt kvinnorna som kommer till tal: den aldrande Teresa, hennes barnbarn Maria, trotjänarrinnan Armandas som sist av alla lämnar det övergivna och ruttnande huset något år efter inbördeskriget.

Rodoreda lär ha fått titeln på sin bok från en sentens av den franske 1600-talsabbeen Saint-Réal: "En roman är en spegel man bär med sig

på vägen." I så fall bildar de här inre monologerna skärvorna i den berättelsens spiegel som spricker i takt med att familjen förfaller. Precis som i "Diamanttorget" formar de sig till flimrande drömmeserier, vedomiga bokslut utan sans och märke — eller vad har tillfälle, som i lilla Marias fall, till en röst som viskar direkt ur dödsriket.

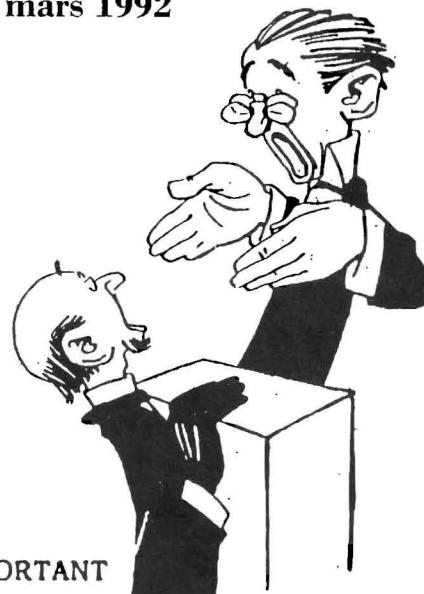
På det viset tar Mercé Rodoreda upp tävlans med en av sina stora lärofärder, den William Faulkner som skrev "Stormen och vreden", och med en av sina elever, den Garcia Márquez som skrev "Hundra år av ensamhet". Utan att varken nämna regimer, generaler eller ens artal vid namn lyckas hon än en gång återskapa en förlorad värld genom dessa levande, döende

eller döda solstämror. Till sist återstår bara en sjuk ratta som kryper genom trädgården i manskenet — en tydlig symbol i en bok så rik på symboler — och den eld där allt ska förkolna och förgäs.

Efter en något trevande start blir boken bara bättre. Som om Rodoreda för ett ögonblick vacklat mellan en realistisk familjroman och det skrivsätt som alltifrån "Diamanttorget" var hennes, mellan en historia med början, mitt och slut — och insikten att livet bara består av ögonblick, att när allt är sagt och gjort är det bara dessa ögonblick, spegelns skärvor, som bestar. Den insikten kom att visa bort eller atminstone undergräva krönikoförmen, till bokens och läsarnas lycka.

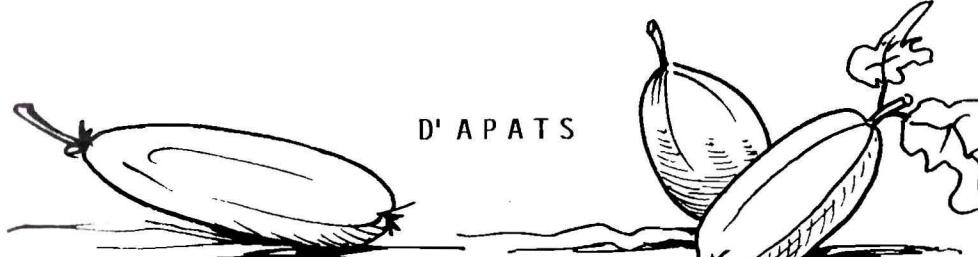
ANDERS CULLHED

DAGENS NYHETER 11 mars 1992

UN TEMA IMPORTANT

El disertant.—Cal fixarse, senyors, en la importància que té l'estudi de les arrels de les paraules. Per exemple: arbre, ja hont té l'arrel?
Un congresista que no bada.—Home, ja hont vol que la tingui? Sota terra.

D'APATS

MELMELADA (CONSERVA) DE CARBASSO

1 kg de carbassó
500 g de sucre
1,5 dl d'aigua

Renteu bé els carbassons i, si voleu, traieu-ne una mica de pell. Talleu-los a trossos petits i barregeu-hi el sucre en una plata fonda. Afegiu-hi l'aigua i deixeu-ho en maceració tota una nit. L'endemà es posa a coure a poc foc fins que s'espeseixi i "fili". Arribat aquest punt, s'apaga el foc, es deixa refredar la melmelada i es fica en pots de vidre que tapin bé.

MELMELADA (CONSERVA) DE MELO

1 kg de meló (trossos sense pell)
500 g de sucre
1,5 dl d'aigua

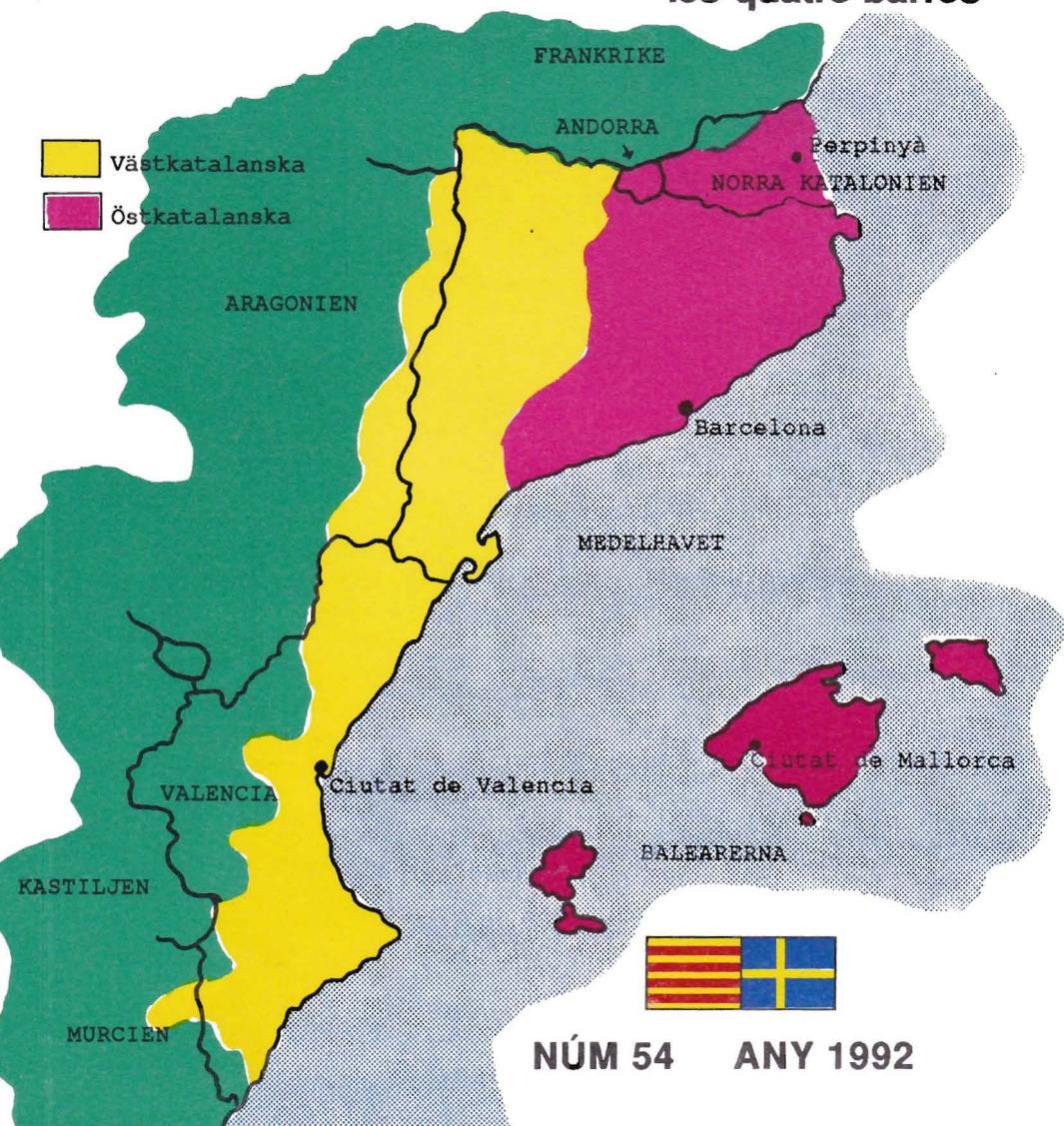
Preneu, segons la mida, un o dos melons, feu-ne tallades i, després de separar-ne la pell i les llavors, trossegeu-les fins a fer-ne un quilò (si en feu un altre pes, caldrà que modifiqueu la quantitat de sucre, en proporció).

Poseu aquests trossos en una plata fonda i deixeu-los en maceració amb el sucre i l'aigua tota una nit. Lendemà poseu aquesta barreixa a coure i deixeu-la bullir una hora, fins que, en prendre'n una mostra amb un estri de fusta, "fili". Es deixa refredar la conserva i es fica en pots de vidre i es tapen bé.

Aquestes dues receptes són de Na Joana Juan i Galmès de Son Febrer Menorca./KATARINA B SUNDSTRÖM

BUTLLETÍ

de l'associació cultural catalana als països nòrdics
"les quatre barres"

NÚM 54 ANY 1992